

Obsah

Predhovor	23
Použité skratky	25
1. kapitola	
Pojem, predmet, funkcie a systém pracovného práva	27
§ 1 Pojem pracovného práva, aktuálne výzvy a úlohy pracovného práva v spoločensko-ekonomickom poriadku	27
I. Pojem pracovného práva	27
II. Predmet pracovného práva	29
A. Pojem závislá práca	30
B. Pojem nelegálna práca a pojem nelegálne zamestnávanie	32
§ 2 Súčasný stav a nové úlohy pracovného práva	33
I. Pracovné právo a digitalizácia výrobných a pracovných procesov	33
§ 3 Funkcie pracovného práva	37
§ 4 Systém pracovného práva	38
2. kapitola	
Historický vývoj pracovného práva	41
§ 1 Vznik pracovného práva	41
I. Vývoj pracovného zákonodarstva na území Slovenska v období monopolného kapitalizmu od roku 1918 do roku 1945	41
A. Všeobecná charakteristika vývoja pracovného zákonodarstva	41
B. Úprava pracovnej zmluvy	42
C. Ochranné zákonodarstvo – právna úprava podpory v nezamestnanosti	42
D. Právna úprava závodného zastupiteľstva zamestnancov	43
II. Vývoj pracovného zákonodarstva po roku 1945	44
A. Všeobecná charakteristika	44
1. Zákon o pracovných a platových pomeroch štátnych zamestnancov	44
2. Pracovnoprávna úprava ostatných zamestnaneckých kategórií	44
B. Právna úprava učebného pomeru	45
C. Štátne pracovné zálohy	45
D. Riešenie pracovných sporov	45
E. Právna úprava pracovného času a času odpočinku	46
F. Ochrana života a zdravia pri práci	46
G. Právna úprava postavenia odborovej organizácie	46
III. Rozmiestňovanie pracovných síl	47
1. Všeobecná pracovná povinnosť	47

2. Osobitná pracovná povinnosť osôb, ktoré stratili čl. štátne občianstvo	47
3. Rozmiestňovanie absolventov vysokých škôl	47
4. Súdna ochrana pracovných práv	48
IV. Vývoj pracovného práva od prijatia ústavy v roku 1960	49
A. Rozmiestňovanie pracovných síl	49
B. Pracovné podmienky	49
V. Vývoj pracovného zákonodarstva od vydania Zákonníka práce v roku 1965	50
VI. Vývoj pracovného práva po revolučných zmenách v roku 1989	51
VII. Vývoj pracovného práva pred vstupom a po vstupe SR do Európskej únie	52

3. kapitola

Pramene a pôsobnosť pracovného práva.....55

§ 1 Pramene pracovného práva	55
I. Normatívne právne akty	56
A. Ústava Slovenskej republiky	56
B. Zákony	57
C. Vykonávacie pracovnoprávne predpisy	59
II. Kolektívne zmluvy	60
III. Vnútropodnikové normatívne akty	61
IV. Technické normy	62
V. Dobré mravy	62
VI. Medzinárodné zmluvy	62
§ 2 Pôsobnosť pracovného práva	64
I. Vecná pôsobnosť pracovného práva	64
a) Priama pôsobnosť Zákonníka práce.....	65
1. Priama úplná pôsobnosť Zákonníka práce.....	65
2. Priama obmedzená pôsobnosť Zákonníka práce	66
b) Delegovaná pôsobnosť Zákonníka práce.....	66
c) Subsidiárna pôsobnosť Zákonníka práce	67
II. Osobná pôsobnosť pracovného práva	69
III. Časová pôsobnosť pracovného práva	69
IV. Územná pôsobnosť pracovného práva	69

4. kapitola

Medzinárodné a európske pracovné právo.....71

I. Organizácia spojených národov	73
II. Medzinárodná organizácia práce	74
1. Vznik a pôsobenie MOP	74
2. Orgány MOP	77
3. Normotvorná činnosť MOP	78
4. Kontrolný mechanizmus MOP	80
III. Európske regionálne organizácie.....	81
1. Pracovné právo Rady Európy	81
a) Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd	83
b) Európska sociálna charta.....	84
c) Dodatokový protokol k Európskej sociálnej charte	87
d) Revidovaná Európska sociálna charta	87

2. Pracovné právo Európskej únie	89
a) Voľný pohyb zamestnancov	91
b) Vznik, zmena a skončenie pracovného pomeru.....	93
c) Zákaz diskriminácie a rovnoprávnosť mužov a žien v pracovnoprávných vzťahoch.....	94
d) Pracovný čas	95
e) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.....	95
f) Osobitné pracovné podmienky žien a mladistvých zamestnancov	96
g) Zabezpečenie nárokov z pracovnoprávných vzťahov.....	97
h) Kolektívne pracovné právo	97

5. kapitola

Základné zásady pracovného práva	101
§ 1 Pojem základné zásady	101
§ 2 Základné zásady pracovného práva.....	101
§ 3 Základné sociálne práva a slobody v pracovnom práve.....	102
I. Zmluvná sloboda v pracovnom práve	103
A. Sloboda výberu zmluvného partnera	103
B. Sloboda uzavretia zmluvy.....	104
C. Sloboda určenia obsahu zmluvy	104
D. Sloboda rozviazania, resp. zrušenia zmluvy	104
E. Sloboda vo výbere zmluvnej formy.....	105
F. Princíp zmluvnosti v kolektívnom pracovnom práve	105
II. Sloboda povolania	106
III. Právo na podnikanie	106
IV. Zákaz neľudského zaobchádzania	107
V. Zákaz nútenej alebo povinnej práce	107
VI. Právo na ochranu manželstva, rodičovstva a rodiny	108
VII. Sloboda združovania	109
VIII. Ochrana súkromného života a korešpondencie	110
IX. Zásada rovnakého zaobchádzania	112
A. Všeobecný zákaz diskriminácie v pracovnoprávných vzťahoch.....	113
1. Pojem priamej diskriminácie	113
2. Pojem nepriamej diskriminácie.....	113
3. Pojem obťažovanie	114
4. Pojem sexuálne obťažovanie	114
B. Uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných vzťahoch.....	114
C. Diskriminačné dôvody.....	115
1. Pohlavie a rod	115
2. Náboženstvo a viera.....	116
3. Rasový a etnický pôvod	116
4. Vek.....	117
5. Sexuálna orientácia	117
6. Zdravotné postihnutie	117
D. Výnimky zo zákazu diskriminácie.....	118
§ 4 Sociálne práva	119
I. Právo na prácu	119
II. Právo na odmenu za vykonanú prácu.....	120

III. Právo na odpočinok po vykonanej práci	121
IV. Právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.....	121
V. Právo zamestnancov na kolektívne vyjednávanie a štrajk	122
§ 5 Zákaz zneužitia práva	123
I. Zneužitie práva	123
A. Subjektívna stránka zneužitia práva	124
B. K pojmu „dobré mravy“	124
1. Diferenciačné charakteristiky medzi pojmami „dobré mravy“ a pojmom „zneužitie práva“	126

6. kapitola

Pracovnoprávne vzťahy	127
§ 1 Pojem pracovnoprávne vzťahy.....	127
I. Individuálny charakter pracovnoprávnych vzťahov.....	127
II. Dobrovoľnosť – vôľový charakter pracovnoprávnych vzťahov	128
III. Odplatnosť pracovnoprávnych vzťahov	128
IV. Spoločenský charakter pracovnoprávnych vzťahov.....	129
V. Vzájomnosť pracovnoprávnych vzťahov	129
VI. Diferenciácia pracovnoprávnych vzťahov	130
§ 2 Obsah pracovnoprávnych vzťahov.....	130
§ 3 Predmet pracovnoprávnych vzťahov.....	131
§ 4 Subjekty pracovnoprávnych vzťahov.....	132

7. kapitola

Vznik, zmena a zánik pracovnoprávnych vzťahov	135
§ 1 Vznik pracovnoprávnych vzťahov	135
§ 2 Zmena pracovnoprávnych vzťahov	135
I. Zmena obsahu pracovnoprávnych vzťahov.....	135
§ 3 Zánik práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov	136
I. Zánik pracovnoprávneho vzťahu.....	136
A. Pojem zánik zamestnávateľa s právnym nástupníctvom	137
1. Spôsoby zániku zamestnávateľa s právnym nástupníctvom	137
B. Prechod práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov.....	139
II. Uspokojenie nároku.....	139
A. Plnenie do notárskej úschovy	139
B. Omeškanie dlžníka s uspokojením nároku	140
III. Uplynutie doby	140
IV. Dohoda o sporných nárokoch.....	140
V. Smrť zamestnanca	141
VI. Výkon práva	142

8. kapitola

Pojem zamestnanec	143
§ 1 Pojem zamestnanec	143
§ 2 Kategórie zamestnancov.....	145
I. Osobitné pracovné kategórie zamestnancov	145
II. Ostatné kategórie zamestnancov	146
A. K právnej pozícii manažérov a členov štatutárneho orgánu	146
B. K právnej pozícii profesionálnych športovcov	146

C. K právnej pozícii učňov v rámci duálneho vzdelávania	147
D. K právnej pozícii zamestnanca vykonávajúceho prácu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	148
E. Manžel v právnej pozícii zamestnanca	149
F. Kategória „kvázi“ zamestnancov	149

9. kapitola

Pojem zamestnávateľ	151
§ 1 Pojem zamestnávateľ	151
I. Kategórie zamestnávateľov	152
A. Zamestnávateľ – právnická osoba	152
1. Konanie v mene zamestnávateľa – právnickej osoby	153
a) Štatutárne orgány	153
b) Pracovnoprávna subjektivita zamestnávateľa – právnickej osoby	154
c) Pracovnoprávna subjektivita organizačnej jednotky	154
B. Zamestnávateľ – fyzická osoba	155
§ 2 K právnemu postaveniu zamestnávateľa	157

10. kapitola

Právne vzťahy pri zabezpečovaní práva na prácu	159
§ 1 Právo na prácu a politika zamestnanosti	159
I. Právo na prácu a politika zamestnanosti v medzinárodnom a európskom pracovnom práve	159
II. Právo na prácu a politika zamestnanosti v slovenskom pracovnom práve	161
§ 2 Účastníci právnych vzťahov zamestnanosti	163
I. Orgány štátnej správy v oblasti zamestnanosti	164
II. Zamestnávateľ	165
III. Zamestnanec	165
IV. Uchádzač o zamestnanie, znevýhodnený uchádzač o zamestnanie a záujemca o zamestnanie	165
§ 3 Právo na prístup k zamestnaniu	166
§ 4 Poskytovatelia služieb zamestnanosti	168
I. Subjekty poskytujúce služby zamestnanosti bezplatne	169
II. Subjekty poskytujúce služby zamestnanosti za úhradu	171
1. Subjekty sprostredkujúce zamestnanie za úhradu	171
2. Agentúra dočasného zamestnávania	172
3. Agentúra podporovaného zamestnávania	172
§ 5 Aktívne opatrenia na trhu práce	173
I. Sprostredkovanie zamestnania	174
A. Zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie	175
B. Vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie	176
C. Evidencia záujemcov o zamestnanie	177
II. Informačné a poradenské služby	177
III. Vzdelávanie a príprava pre trh práce	178
IV. Príspevky v rámci poskytovania služieb zamestnanosti	179
§ 6 Zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím	180
1. Povinnosti zamestnávateľov pri zamestnávaní občanov so zdravotným postihnutím	180
2. Chránená dielňa a chránené pracovisko	181

3. Príspevky poskytované v súvislosti so zamestnávaním občanov so zdravotným postihnutím	182
§ 7 Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretej krajiny	182
§ 8 Voľný pohyb zamestnancov v rámci Európskej únie	185
1. Osobná pôsobnosť právnej úpravy voľného pohybu zamestnancov	188
2. Právo na vstup a pobyt na území členského štátu	189
3. Právo na trvalý pobyt	191
4. Obmedzenia voľného pohybu zamestnancov	193
5. Zásada rovnakého zaobchádzania	195
a) Zásada rovnakého zaobchádzania pri prístupe k zamestnaniu	195
b) Zásada rovnoprávnosti pri výkone zamestnania	197
c) Zásada rovnakého zaobchádzania s rodinami zamestnancov	198
11. kapitola	
Ďalšie pojmy v pracovnom práve	199
§ 1 Doručovanie v pracovnom práve	199
§ 2 Osamelý zamestnanec	200
§ 3 Pojem mladistvý zamestnanec a pojem zákonný zástupca	201
§ 4 Pojem rodinný príslušník	201
§ 5 Pojem tehotná zamestnankyňa	202
§ 6 Pojem dojčiaca zamestnankyňa	203
§ 7 Pojem zamestnanec so zdravotným postihnutím	204
12. kapitola	
Predpoklady vzniku, zmien a zániku pracovnoprávných vzťahov	205
§ 1 Pracovnoprávne skutočnosti	205
I. Právne úkony	206
A. Náležitosti právnych úkonov	207
B. Druhy pracovnoprávných úkonov	208
1. Jednostranné, dvojstranné a viacstranné právne úkony	209
2. Typické a atypické právne úkony	209
3. Vôľové a reálne právne úkony	210
4. Kauzálne a abstraktné právne úkony	210
5. Odplatné a bezodplatné právne úkony	210
6. Adresované a neadresované právne úkony	211
7. Formálne a bezformálne právne úkony	211
8. Právne úkony medzi živými a právne úkony pre prípad smrti	212
9. Relativizmus rozdeľovania právnych úkonov na jednotlivé druhy	212
C. Neplatnosť právnych úkonov v pracovnom práve	213
D. Bezodvodné obohatenie	214
II. Právne udalosti	216
A. Lehoty a doby v pracovnom práve	216
1. Premlčanie v pracovnom práve	217
a) Premlčacie lehoty	217
2. Preklúzia v pracovnom práve	218
13. kapitola	
Zabezpečenie záväzkov v pracovnom práve	219
§ 1 Všeobecná charakteristika	219

§ 2 Dohoda o zrážkach zo mzdy	220
A. Obsah dohody o zrážkach zo mzdy	220
B. Predmet dohody o zrážkach zo mzdy	221
§ 3 Ručenie	221
A. Obsah právneho vzťahu ručenia	222
B. Predmet ručenia	223
C. Zánik ručenia	224
D. Nárok veriteľa voči dlžníkovi	224
§ 4 Záložné právo	224
A. Subjekty záložného práva	225
B. Hmotnoprávne podmienky vzniku záložného práva	225
1. Existencia platnej pohľadávky	225
2. Právne spôsobilý predmet (záloh)	225
3. Záložná zmluva	225
C. Obsah záložného práva	226

14. kapitola

Pracovný pomer.....229

§ 1 Pojem pracovný pomer	229
§ 2 Prvky pracovného pomeru	233
I. Subjekty pracovného pomeru	233
II. Objekt pracovného pomeru	233
III. Obsah pracovného pomeru	234
§ 3 Druhy pracovných pomerov	236
I. Súbežné pracovné pomery	236
II. Pracovné pomery na neurčitý čas a na určitú dobu	238
III. Pracovné pomery z hľadiska miesta výkonu práce	240

15. kapitola

Vznik pracovného pomeru243

§ 1 Pracovný pomer – prostriedok realizácie práva na prácu	243
A. Právo na prácu podľa medzinárodného pracovného práva Dohovor č. 29 o nútenej alebo povinnej práci článok 2	244
§ 2 Predzmluvné vzťahy	245
A. Informačné povinnosti zamestnávateľa	245
B. Informačné povinnosti fyzickej osoby – budúceho zamestnanca	247
§ 3 Založenie pracovného pomeru	248
I. Pracovná zmluva	249
A. Pracovná zmluva ako právny úkon	249
II. Obsah pracovnej zmluvy	249
A. Druh vykonávanej práce	250
1. Právna povaha pracovnej náplne	251
B. Miesto výkonu práce	251
C. Deň nástupu do práce	252
D. Mzdové podmienky	253
E. Obsahové náležitosti pracovnej zmluvy pri práci zamestnanca v cudzine	253
F. Pravidelné obsahové náležitosti pracovnej zmluvy	254
1. Dohoda o skúšobnej dobe	254

a) Podmienky platného dohodnutia skúšobnej doby.....	255
b) Charakter dohody o skúšobnej dobe	256
c) Prekážky v práci a skúšobná doba	256
d) Počítanie času pri skúšobnej dobe	256
G. Náhodilé obsahové zložky pracovnej zmluvy	256
III. Forma pracovnej zmluvy	257
IV. Druhy pracovných zmlúv	257
A. Manažérska zmluva	258

16. kapitola

Zmena pracovného pomeru.....	259
§ 1 Zmena obsahu pracovného pomeru.....	259
I. Dohoda účastníkov	259
II. Jednostranné preradenie zamestnanca na inú prácu	260
A. Dôvody, pri ktorých zamestnávateľovi vzniká právna povinnosť preradiť zamestnanca na inú prácu	261
B. Dôvody, ktoré zamestnávateľa oprávňujú preradiť zamestnanca na inú prácu	262
III. Pracovná cesta	262
A. Náhrada za stratu času	264
IV. Dočasné pridelenie zamestnanca na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi.....	264
A. Doba trvania dočasného pridelenia zamestnanca	266
B. Zásada rovnakého zaobchádzania pri výkone dočasnej agentúrnej práce.....	267
C. Spoločná zodpovednosť užívateľského zamestnávateľa za vyplatenie porovnateľnej mzdy.....	268
D. Zánik pracovného pomeru zo zákona	268
E. Skončenie dočasného pridelenia zamestnanca	268

17. kapitola

Skončenie pracovného pomeru	269
§ 1 Skončenie pracovného pomeru dohodou	270
§ 2 Skončenie pracovného pomeru výpoveďou	271
I. Výpoveď ako právny úkon.....	271
A. Obsah prejavu vôle	272
B. Všeobecné podmienky platnosti výpovede	272
C. Výpovedné doby	273
II. Výpoveď zo strany zamestnávateľa	274
A. Výpovedné dôvody	274
1. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) bod 1 ZP	274
2. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. a) bod 2 ZP	275
3. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) ZP	275
4. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. c) ZP	276
5. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) ZP	276
6. Výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. e) ZP	278
III. Hmotnoprávne podmienky výpovede zo strany zamestnávateľa	279
a) Ponuka inej vhodnej práce	279
b) Ingerencia zástupcov zamestnancov pri skončení pracovného pomeru.....	280

c) Ochranná doba (zákaz výpovede).....	280
d) Výnimky zo zákazu výpovede zo strany zamestnávateľa	281
§ 3 Ďalšie spôsoby skončenia pracovného pomeru	282
I. Skončenie pracovného pomeru v skúšobnej dobe	282
II. Skončenie pracovného pomeru na určitú dobu	283
III. Skončenie pracovného pomeru na základe úradného rozhodnutia	284
IV. Skončenie pracovného pomeru zo zákona	284
V. Okamžité skončenie pracovného pomeru.....	285
A. Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa.....	285
B. Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnanca	286
1. Formálne predpoklady okamžitého skončenia pracovného pomeru.....	286
§ 4 Právna úprava hromadného prepúšťania	287
I. Pojem hromadného prepúšťania podľa Zákonníka práce.....	287
II. Právny rozmer pojmu „hromadné prepúšťanie“.....	288
a) Pojem podnik – zariadenie – podnik, prevádzka, hospodárska jednotka, miesto výkonu práce	289
b) Počítanie zamestnancov pre účely hromadného prepúšťania	290
c) Konzultačné povinnosti zamestnávateľa vo vzťahu k sociálnemu partnerovi	290
d) Pojem zástupcovia zamestnancov	291
e) Povinnosť zamestnávateľa prerokovať hromadné prepúšťanie so zástupcami zamestnancov	292
f) Informačná povinnosť zamestnávateľa vo vzťahu k príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	292
g) Sankcie za nedodržanie povinností zamestnávateľa pri hromadnom prepúšťaní	292
§ 5 Právna úprava poskytovania odstupného pri skončení pracovného pomeru.....	293
I. Pracovnoprávna úprava odchodného.....	294
§ 6 Nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru.....	294
A. Skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnanca.....	295
1. Lehoty na podanie žaloby	295
2. Forma oznámenia.....	295
3. Fikcia skončenia pracovného pomeru dohodou.....	296
B. Skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa	296
1. Písomné oznámenie zamestnanca	296
2. Pokračovanie v práci.....	297
3. Návrh zamestnávateľa o nepriznanie náhrady mzdy zamestnancovi alebo o jej zníženie.....	298
4. Fikcia skončenia pracovného pomeru dohodou.....	298

18. kapitola

Pracovná disciplína	301
§ 1 Systém právnych povinností zamestnanca	302
I. Povinnosť pracovať zodpovedne a riadne	302
II. Povinnosť plniť pokyny nadriadených vydané v súlade s právnymi predpismi	302
III. Povinnosť využívať pracovný čas	304

IV. Povinnosť zamestnanca dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na prácu ním vykonávanú a dodržiavať ostatné predpisy vzťahujúce sa na prácu ním vykonávanú, pokiaľ bol s nimi riadne oboznámený.....	304
V. Povinnosť dodržiavať liečebný režim počas dočasnej práceneschopnosti	305
VI. Povinnosť nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa.....	306
VII. Povinnosť zamestnanca dodržiavať podnikateľské tajomstvo	306
VIII. Povinnosť dodržiavať určený zákaz fajčenia na pracoviskách	308
§ 2 Výkon inej zárobkovej činnosti.....	308
I. Výkon konkurenčnej činnosti zamestnanca po skončení pracovného pomeru	309
A. Výkon zárobkovej činnosti zamestnanca po skončení pracovného pomeru	309
§ 3 Pracovná disciplína podľa zákona o výkone práce vo verejnom záujme	310
I. Ďalšie obmedzenia pre vedúcich zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	312
§ 4 Povinnosti zamestnancov podľa predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.....	313
§ 5 Pracovný poriadok.....	315
§ 6 Disciplinárna zodpovednosť.....	315
I. Krátenie dovolenky	316
II. Nepriznanie náhrady mzdy.....	316
A. Nepriznanie náhrady mzdy za sviatok.....	316

19. kapitola

Pracovný čas	317
§ 1 Dĺžka pracovného času.....	320
A. Maximálny týždenný pracovný čas	320
B. Ustanovený týždenný pracovný čas.....	321
C. Kratší pracovný čas.....	322
§ 2 Rozvrhnutie pracovného času	323
A. Rovnomerné rozvrhnutie pracovného času	324
B. Nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času	325
C. Individuálne rozvrhnutie pracovného času	326
D. Pružný pracovný čas	326
§ 3 Doba odpočinku	329
A. Prestávky v práci.....	329
B. Nepreržitý denný odpočinok	330
C. Dni pracovného pokoja.....	330
a) Nepreržitý odpočinok v týždni.....	331
b) Sviatky	332
§ 4 Pracovná pohotovosť	332
§ 5 Práca nadčas a nočná práca	334
A. Práca nadčas.....	334
B. Nočná práca	336

20. kapitola

Dovolenka.....	339
§ 1 Právne základy dovolenky.....	339

I. Oprávnený subjekt.....	340
§ 2 Druhy dovoleníek	341
I. Dovolenka za kalendárny rok.....	341
A. Výmera dovolenky.....	342
B. Dovolenka poskytovaná v týždňoch	342
II. Dovolenka za odpracované dni	343
III. Dodatková dovolenka.....	343
§ 3 Spoločné ustanovenia o dovolenke	344
I. Čerpanie dovolenky.....	344
II. Prerušenie dovolenky	345
III. Krátenie dovolenky	346
IV. Hmotné zabezpečenie počas dovolenky	347

21. kapitola

Právo na odmenu za vykonanú prácu	349
§ 1 Právo na spravodlivú odmenu za prácu.....	349
§ 2 Funkcie mzdy	350
§ 3 Mzdové formy	351
I. Naturálna mzda.....	351
II. Mzda v cudzej mene.....	352
A. Oblasť výkonu práce vo verejnom záujme	352
III. Časová mzda.....	353
IV. Úkolová mzda.....	353
V. Podielová mzda	354
VI. Zmiešaná mzda.....	354
§ 4 Ďalšie plnenia zamestnávateľa poskytované zamestnancom	355
§ 5 Odmeňovanie podľa Zákonníka práce, zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme a pri výkone prác na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	356
I. Odmeňovanie podľa Zákonníka práce	356
II. Odmeňovanie podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	356
III. Odmeňovanie podľa dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	357
§ 6 Poskytovanie minimálnej mzdy	358
1. Pojem minimálnej mzdy.....	358
§ 7 Mzdové zvýhodnenia a platové príplatky	359
I. Mzda za prácu nadčas.....	359
A. Mzda a mzdové zvýhodnenie za prácu nadčas podľa ZP.....	359
B. Práca nadčas podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.....	361
II. Odmeňovanie práce vo sviatok	361
A. Odmeňovanie práce vo sviatok podľa Zákonníka práce.....	361
B. Odmeňovanie práce vo sviatok podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	362
III. Mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu	362
A. Mzdové zvýhodnenie za prácu v noci podľa Zákonníka práce	362
B. Odmeňovanie práce v noci podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.....	363

IV. Odmeňovanie zamestnancov pri výkone prác v sobotu podľa ZP	363
V. Mzdové zvýhodnenie za prácu v nedeľu	363
VI. Mzdová kompenzácia za sťažený výkon práce	364
A. Mzdová kompenzácia podľa Zákonníka práce	364
B. Odmeňovanie podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	365
VII. Odmeňovanie zamestnancov pri výkone inej práce	365
A. Odmeňovanie podľa Zákonníka práce	365
B. Odmeňovanie podľa zákona o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	365
§ 8 Splatnosť a výplata mzdy	366
§ 9 Zrážky zo mzdy	367
1. Druhy zrážok zo mzdy	368
2. Poradie zrážok zo mzdy	369
A. Oblasť pôsobnosti zákona o výkone práce vo verejnom záujme	369
§ 10 Priemerný zárobok	369
1. Pojem priemerný zárobok	369
2. Zúčtovaná mzda zamestnanca	369
3. Rozhodujúce obdobie	370
4. Pravdepodobný zárobok	370
5. Spôsob zisťovania priemerného zárobku	370
a) Zisťovanie priemerného zárobku za dlhšie ako štvrtročné časové obdobie	371
b) Zisťovanie priemerného zárobku u osobitných kategórií	371
6. Zvýšenie priemerného zárobku na úroveň minimálnej mzdy	371
7. Čistý priemerný zárobok	372
§ 11 Zásada rovnakej odmeny žien a mužov	372
A. Pojem rovnakej odmeny	372
§ 12 Platobná neschopnosť zamestnávateľa	373
1. Platobná neschopnosť zamestnávateľa ako sociálne riziko podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov	374
2. Dávky garančného poistenia	374

22. kapitola

Prekážky v práci, náhrada mzdy pri prekážkach v práci a náhrada výdavkov

v súvislosti s výkonom práce	377
§ 1 Pojem a druhy prekážok v práci	377
A. Prekážky v práci na strane zamestnanca	378
a) Prekážky z dôvodu všeobecného záujmu	379
1. Výkon verejných funkcií	380
2. Výkon občianskych povinností	380
3. Iné úkony vo všeobecnom záujme	381
b) Prekážky z dôvodu plnenia brannej povinnosti a plnenia úloh odbornej prípravy v ozbrojených silách	383
1. Prekážky z dôvodu plnenia brannej povinnosti	383
2. Prekážky z dôvodu pravidelného cvičenia alebo plnenia úloh ozbrojených síl	383
c) Prekážky z dôvodu zvyšovania kvalifikácie	384

d) Dôležité osobné prekážky v práci	386
1. Dôležité osobné prekážky v práci, pri ktorých je zamestnanec hmotne zabezpečený z prostriedkov nemocenského poistenia	386
2. Dôležité osobné prekážky v práci, pri ktorých má zamestnanec nárok na pracovné voľno s náhradou mzdy alebo bez náhrady mzdy	387
e) Prekážky v práci pri pružnom pracovnom čase	390
f) Spoločné ustanovenia o prekážkach v práci na strane zamestnanca	390
B. Prekážky v práci na strane zamestnávateľa	391
a) Prestoje	391
b) Prekážky v práci spôsobené nepriaznivými poveternostnými vplyvmi	391
c) Iné prekážky na strane zamestnávateľa	391
d) Prekážky v práci na strane zamestnávateľa pri uplatňovaní pružného pracovného času	392
§ 2 Náhrady výdavkov poskytované zamestnancom v súvislosti s výkonom práce	393
A. Náhrady cestovných, sťahovacích a iných výdavkov	393
a) Náhrady výdavkov pri pracovných cestách	394
b) Náhrady výdavkov pri dočasnom pridelení, pri vyslaní do štátu Európskej únie a pri vzniku pracovného pomeru	397
c) Náhrady výdavkov pri výkone práce v zahraničí	397
d) Niektoré spoločné ustanovenia	398
B. Náhrady za používanie vlastného náradia, zariadenia a predmetov potrebných na výkon práce	399

23. kapitola

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

§ 1 Pojem a funkcia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	401
§ 2 Právna úprava bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	403
§ 3 Obsah právneho inštitútu bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	406
A. Povinnosti zamestnávateľa	406
1. Všeobecné povinnosti pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	407
2. Povinnosti pri bezprostrednom a vážnom ohrození života alebo zdravia	409
3. Povinnosti oboznamovať a informovať zamestnancov	409
4. Povinnosti v súvislosti s rekondičnými pobytmi	410
5. Povinnosti v oblasti kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	411
6. Povinnosti zabezpečiť inštitucionálne predpoklady plnenia úloh v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	412
7. Povinnosti v rámci spolupráce zamestnávateľa so zamestnancami	413
B. Práva a povinnosti zamestnancov	414
C. Povinnosti ďalších subjektov	416
§ 4 Dozor a kontrola nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci	417
A. Inšpekcia práce	417
B. Kontrola nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci	420

24. kapitola

Podniková sociálna politika

§ 1 Povinnosť zamestnávateľa uschovať zvršky a iné osobné predmety zamestnanca	424
§ 2 Stravovanie zamestnancov	425

§ 3 Vzdelávanie zamestnancov	427
I. Pojem zvýšenie kvalifikácie	427
II. Rekvalifikácia zamestnancov	428
1. Kvalifikačná dohoda	429
2. Obsah dohody	429
3. Dôvody, pri ktorých nevzniká úhradová povinnosť zamestnanca	430
§ 4 Zabezpečenie zamestnanca pri dočasnej pracovnej neschopnosti, v starobe a zamestnávanie po návrate do práce	431

25. kapitola

Pracovné podmienky žien a mužov starajúcich sa o deti.....433

§ 1 Ochrana žien, mužov a matiek podľa Zákonníka práce	433
I. Zákaz výkonu niektorých prác	434
A. Zákaz niektorých prác pre tehotné ženy	434
II. Skončenie pracovného pomeru	435
III. Úprava pracovného času	436
IV. Materská dovolenka a rodičovská dovolenka	437
V. Prestávky na dojčenie	438

26. kapitola

Pracovné podmienky mladistvých zamestnancov

§ 1 Osobitné pracovné podmienky mladistvých podľa Zákonníka práce	441
I. Zákaz práce nadčas, práce v noci a pracovnej pohotovosti.....	442
II. Práce zakázané mladistvým zamestnancom.....	443
III. Posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu	443

27. kapitola

Zodpovednosť za škodu v pracovnom práve.....445

§ 1 Pojem a funkcie pracovnoprávnej zodpovednosti za škodu	445
§ 2 Predpoklady zodpovednosti za škodu	447
I. Pracovnoprávny vzťah.....	447
II. Protiprávny úkon alebo škodná udalosť	448
III. Škoda	449
IV. Príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom (škodnou udalosťou) a škodou.....	450
V. Súvislosť medzi škodou a plnením pracovných úloh.....	451
VI. Zavinenie	452
§ 3 Zodpovednosť zamestnanca za škodu	453
I. Zodpovednosť zamestnanca za škodu s prezumpciou neviny.....	456
A. Všeobecná zodpovednosť zamestnanca za škodu	456
B. Zodpovednosť za nesplnenie povinnosti na odvrátenie škody	457
II. Zodpovednosť zamestnanca s prezumpciou viny.....	457
A. Zodpovednosť zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať	457
B. Zodpovednosť za stratu zverených predmetov	460
III. Rozsah náhrady škody.....	461
A. Náhrada škody pri všeobecnej zodpovednosti zamestnanca za škodu	462
B. Náhrada škody pri zodpovednosti za nesplnenie povinnosti na odvrátenie škody	463

C. Náhrada škody pri zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať	463
D. Náhrada škody pri zodpovednosti za stratu zverených predmetov	464
IV. Uplatnenie náhrady škody	465
§ 4 Zodpovednosť zamestnávateľa za škodu	466
I. Všeobecná zodpovednosť zamestnávateľa za škodu	466
II. Osobitná zodpovednosť zamestnávateľa za škodu	467
A. Zodpovednosť za škodu na odložených veciach	468
B. Zodpovednosť pri odvracaní škody	468
C. Zodpovednosť za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania	469
1. Zodpovednosť zamestnávateľa za pracovný úraz	469
2. Zodpovednosť zamestnávateľa za chorobu z povolania	471
3. Zbavenie sa zodpovednosti (liberácia zamestnávateľa) pri pracovnom úraze a chorobe z povolania	473
III. Náhrada škody	475
A. Náhrada škody pri všeobecnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu	475
B. Náhrada škody pri zodpovednosti zamestnávateľa za škodu na odložených veciach	475
C. Náhrada škody pri zodpovednosti zamestnávateľa pri odvracaní škody	476
D. Náhrada škody pri zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania	476

28. kapitola

Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	479
§ 1 Význam a pojem dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	479
§ 2 Prvky pracovnoprávných vzťahov založených dohodami o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru	482
§ 3 Dohoda o vykonaní práce	485
§ 4 Dohoda o brigádnickej práci študentov a dohoda o pracovnej činnosti	486

29. kapitola

Osobitná právna úprava pracovných vzťahov	489
A. Osobitná právna úprava pracovného pomeru	490
1. Pracovné pomery zamestnancov vo verejnej službe	490
2. Pracovné pomery sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky	493
3. Pracovné pomery zamestnancov v doprave	494
4. Pracovné pomery členov posádok lodí plávajúcich pod vlajkou Slovenskej republiky	496
5. Pracovné pomery zamestnancov súkromných bezpečnostných služieb	498
B. Právna úprava ďalších pracovných vzťahov	500
1. Štátnozamestnanecký pomer	501
2. Služobný pomer	503
a) Služobný pomer prokurátora	503
b) Služobné pomery profesionálnych vojakov	506
c) Služobné pomery policajtov a colníkov	507
d) Služobné pomery hasičov	511
3. Ostatné pracovné vzťahy	512

a) Výkon verejnej funkcie.....	512
b) Osobitný vzťah sudcov k štátu.....	514
c) Pracovné vzťahy medzi družstvom a jeho členmi	517
d) Pracovné vzťahy profesionálnych športovcov	518

30. kapitola

Kolektívne pracovné právo.....	521
§ 1 K pojmu kolektívneho pracovného práva	521
§ 2 Účasť zamestnancov v pracovnoprávných vzťahoch a jej formy	522
§ 3 Odborové organizácie.....	522
I. Kompetencie odborových orgánov	522
A. Právo na kolektívne vyjednávanie	523
B. Kontrolná činnosť	523
C. Právo na informácie	524
§ 4 Zamestnanecké rady	524
I. Právne postavenie členov zamestnaneckej rady.....	525
II. Zánik zamestnaneckej rady	526
§ 5 Zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci	526
§ 6 Právna ochrana zástupcov zamestnancov.....	527
I. Ochrana pred výpoveďou	528

31. kapitola

Kolektívne vyjednávanie, kolektívne zmluvy	529
§ 1 Pojem kolektívne vyjednávanie a jeho základné črty	529
I. Priebeh kolektívneho vyjednávania.....	530
§ 2 Kolektívne zmluvy	530
I. Pojem kolektívna zmluva	530
II. Právna povaha kolektívnych zmlúv	531
III. Druhy kolektívnych zmlúv	531
IV. Zmluvné strany kolektívnych zmlúv	532
A. Odborové organizácie	533
B. Zmluvná strana a odborový pluralizmus	533
C. Zamestnávateľ.....	534
D. Štát	534
V. Formálne náležitosti kolektívnej zmluvy	535
VI. Rozsah platnosti kolektívnej zmluvy	535
VII. Platnosť a účinnosť kolektívnych zmlúv.....	535
1. Platnosť a účinnosť kolektívnych zmlúv z hľadiska prechodu práv a povinností	536
VIII. Uloženie a publikovanie kolektívnych zmlúv	536
IX. Rozšírenie záväznosti (extenzia) kolektívnych zmlúv	537

32. kapitola

Kolektívne pracovné spory	539
§ 1 Kolektívne spory	539
I. Spory o uzavretie kolektívnej zmluvy.....	539
A. Konanie pred sprostredkovateľom.....	539
B. Konanie pred rozhodcom.....	540

II. Spory o plnenie záväzkov z kolektívnej zmluvy	540
A. Konanie pred sprostredkovateľom.....	540
B. Konanie pred rozhodcom.....	541

33. kapitola

Právna úprava štrajku a výluky	543
§ 1 Štrajk	543
I. Pojem štrajk.....	543
II. Ústavné zakotvenie práva na štrajk	543
III. Právo na štrajk podľa zákona o kolektívnom vyjednávaní.....	545
1. Pojem štrajku podľa zákona o kolektívnom vyjednávaní	545
2. Podmienky vyhlásenia štrajku.....	545
3. Právne postavenie účastníka štrajku	546
4. Nezákonnosť štrajku.....	547
5. Zodpovednosť za škodu	547
§ 2 Výluka v spore o uzavretie kolektívnej zmluvy	548
I. Podmienky vyhlásenia výluky.....	548
II. Právne postavenie zamestnancov počas výluky	548
III. Nezákonnosť výluky	549

34. kapitola

Právo zamestnancov na nadnárodné informácie	551
§ 1 Právo zamestnancov na nadnárodné informácie	551
I. Subjekty nadnárodného sociálneho dialógu prostredníctvom európskych zamestnaneckých rád	552
II. Predmet negociačných procedúr	552
III. Dohoda o zriadení Európskej zamestnaneckej rady.....	552
IV. Dohoda o zavedení iného postupu informovania zamestnancov a prerokovania s nimi	553
V. Európska zamestnanecká rada ustanovená podľa zákona	554
VI. Všeobecné pravidlá fungovania Európskej zamestnaneckej rady.....	554
VII. Ochrana zástupcov zamestnancov	557
§ 2 Participácia zamestnancov v európskej spoločnosti.....	557
I. Dvojstupňový systém správy.....	558
II. Jednostupňový systém správy	558
A. Výbor zamestnancov	559
B. Osobitný vyjednávací orgán	559
C. Právo na informovanie	560
D. Právo na prerokovanie	560
E. Právo zamestnancov na ovplyvňovanie zloženia orgánov európskej spoločnosti	560
F. Ochrana zástupcov zamestnancov.....	561
§ 3 Participácia zamestnancov v európskom družstve	562
I. Dualistický právny model európskeho družstva	562
II. Monistický právny model európskeho družstva.....	563
III. Účasť zamestnancov európskeho družstva.....	563
IV. Informovanie	563
V. Prerokovanie.....	563
VI. Účasť zamestnancov na riadení európskeho družstva.....	564

VII. Osobitný vyjednávací orgán	564
VIII. Písomná dohoda o spôsobe účasti zamestnancov na riadení európskeho družstva	564
IX. Uznesenie vyjednávacieho orgánu o nezačatí rokovaní o účasti zamestnancov	565
Register	567